

**KOMÁROM-ESZTERGOM MEGYEI
KÖZGYŰLÉS
ELNÖKE**

ELŐTERJESZTÉS

**a Komárom-Esztergom Megyei Közgyűlés
2015. április 30-ai ülésére**

Tárgy: a Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat 2015-től 2019-ig szóló
Gazdasági és Fejlesztési Programja

Előterjesztő: Popovics György elnök

Előkészítő: dr. Péntek Péter főjegyző

Tisztelt Megyei Közgyűlés!

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. § -a szerint az önkormányzatok képviselő-testületei **hosszú távú fejlesztési elképzeléseit** gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzítik, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat a felelős.

A gazdasági program és fejlesztési terv a képviselő-testület megbízatásának időtartamára, vagy azt meghaladó időszakra szól. A gazdasági program és fejlesztési terv helyi szinten meghatározza mindazokat a **célkitűzéseket és feladatokat**, amelyek a helyi önkormányzat költségvetési lehetőségeivel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével a helyi önkormányzat által nyújtandó feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálják. A települési gazdasági programoknak és fejlesztési terveknek **összhangban kell lenni** a megyei területfejlesztési elképzelésekkel. A gazdasági programot, fejlesztési tervet a képviselő-testület az alakuló ülését követő **hat hónapon belül** fogadja el.

Azonban az elfogadott gazdasági és fejlesztési programot megalapozó gazdasági és jogi környezet megváltozása esetén kezdeményezni kell a gazdasági és fejlesztési program szükség szerinti módosítását, illetve kiegészítését.

Az elfogadásra előterjesztett határozati javaslat mellékletét képezi a Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat 2015-től 2019 – ig szóló gazdasági programja, fejlesztési terve **„Gazdasági és Fejlesztési Program”** elnevezéssel.

A Program 15 fejezetben határozza meg a megyei önkormányzat **helyét és szerepét**, valamint **középtávú feladatait** a magyar területfejlesztési és közigazgatási rendszerben:

- A megyei közgyűlés
- A megyei közgyűlés munkaszervezete
- Költségvetési gazdálkodás
- Vagyongazdálkodás
- Területrendezés
- Örökségvédelem
- Megyei értéktár
- Területfejlesztés
- Vidékfejlesztés

- Idegenforgalom
- Környezetvédelem
- Egyházi kapcsolatok
- Nemzetközi kapcsolatok
- Nemzetiségi önkormányzatok
- Sport
- Zárszó

Kérem képviselőtársaimat a Program megvitatására és elfogadására.

Tatabánya, 2015. április 22.

Popovics György

Határozati javaslat

A Komárom-Esztergom Megyei Közgyűlés

- *elfogadja* a Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat 2015-től 2019-ig szóló Gazdasági és Fejlesztési Programját, a melléklet szerinti tartalommal;
- *felkéri* a közgyűlés elnökét, hogy az elfogadott Gazdasági és Fejlesztési Programot megalapozó gazdasági és jogi környezet megváltozása esetén kezdeményezze a Gazdasági és Fejlesztési Program szükség szerinti módosítását, illetve kiegészítését.

Határidő: azonnal

Felelős: a közgyűlés, a közgyűlés bizottságai, a közgyűlés elnöke, alelnökei, és a főjegyző

Hivatali végrehajtásért felelős: a Hivatal valamennyi munkatársa

A számú közgyűlési határozat melléklete

**A KOMÁROM-ESZTERGOM MEGYEI ÖNKORMÁNYZAT
2015-től 2019 – IG SZÓLÓ
GAZDASÁGI ÉS FEJLESZTÉSI PROGRAMJA**

A MEGYEI KÖZGYŰLÉS

2014. október 12-én – az önkormányzati választások napján - lépett hatályba a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvény valamennyi rendelkezése, és ezzel lezárult az a folyamat, mely 2012. január 1-től indult az önkormányzatok életében.

A Komárom-Esztergom Megyei Közgyűlés alakuló ülése 2014. október 20-án volt, melyen a 15 megválasztott képviselő esküjét követően sor került a közgyűlés elnökének megválasztására is. A közgyűlés összetétele a nagypolitikát képezi le, a négy legjelentősebb párt képviselteti magát, a FIDESZ-KDNP 9 fővel, a JOBBIK 3 fővel, az MSZP 2 fővel, míg a DK egy fővel. Megmaradt a képviselőcsoport intézménye is, közgyűlésünkben három, a FIDESZ-KDNP, a JOBBIK és az MSZP képviselőcsoport működik. Miután a közgyűlés elnökének személye nem változott a korábbi ciklushoz képest, így töretlenül folytatódhat a korábbi gazdasági programban felvázolt elképzelések megvalósítása.

Az elnök munkáját két főállású alelnök segíti. Egy új intézmény is bevezetésre került, az egyik alelnök ugyanis nem közgyűlési tagként lett tisztségviselő. A közöttük lévő munkamegosztást elnöki utasítás szabályozza, és teszi átláthatóvá a feladat és hatásköröket.

A megyei önkormányzat területi önkormányzat, amely törvényben meghatározottak szerint területfejlesztési, vidékfejlesztési, területrendezési, valamint koordinációs feladatokat lát el, ezenkívül feladatának tekinti a nemzetiségi önkormányzatok segítségét, a környezetvédelmet,

illetve a sportfeladatokat is. A feladatok lecsökkenésével a közgyűlés bizottsági szerkezete is egyszerűbbé vált, a megyei önkormányzat fő tevékenységeire épülő három bizottság, az Ügyrendi, a Területfejlesztési és a Pénzügyi Bizottság - feladatkörében - kezdeményezi, előkészíti a közgyűlés döntéseit, és a Közgyűlés által átruházott hatáskörben hozza meg döntéseit. A bizottsági tagok száma jelenleg 13-13-13 fő, valamennyi összetétele pedig 6 közgyűlési és 7 külső bizottsági tagból áll.

A korábbiaknak megfelelően megmaradt a két tanácsnoki tisztség, a feladatkörük azonban változott, a nemzetiségi tanácsnok mellé belépett az örökségvédelmi tanácsnok, aki a Megyei Értéktér Bizottsággal is együttműködik. A megyei feladat és hatáskörök kikristályosodása természetesen maga után vonja majd a szervezeti változást is, hiszen fontos, hogy a szervezet megfelelően leképezze az önkormányzat feladatait és célját.

A közgyűlés munkáját éves munkaterv alapján végzi, melyben meghatározza, hogy adott évben hány rendes ülésre kerül sor. Szempont volt, hogy legalább kéthavonta összeüljön a testület, azonban halaszthatatlan esetekben rendkívüli ülésre is mindig sor kerül. A napirendi pontok kiválasztásánál elsőbbséget élveznek az évente visszatérő kötelező ügyek, de kiemelt jelentősége van a területfejlesztéssel összefüggő kérdések megtárgyalásának is, és sok a külső előadó, akik az egész megyét, vagy több megyét is érintő problémákról tájékoztatják a megye képviselőit.

Hatályos rendeleteink száma: 16, melyek zömmel törvényben kapott felhatalmazás alapján kerültek megalkotásra.

A MEGYEI KÖZGYŰLÉS MUNKASZERVEZETE

A Komárom-Esztergom Megyei Közgyűlés munkaszervezeti feladatait a Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzati Hivatal látja el. A Hivatal 2015. évre elfogadott statisztikai munkavállalói létszámkerete 23 fő. A feladatok és kapacitások jelenlegi becslése alapján ez a létszám megfelelő. Új, létszámbővítést igénylő feladatok megjelenése esetén a létszám növelésére az **aktuális feladatok függvényében** kerülne sor.

Meghatározott munkakörök esetén, a jogszabályi keretek között lehetőség van a feladat megbízási szerződés vagy munkaviszony keretében történő ellátására is. A feladatokhoz való rugalmas alkalmazkodás érdekében lehetséges egyes feladatkörök helyettesítéssel, belső átcsoportosítással történő ellátására is.

A Hivatal jelenleg az alábbi szervezeti struktúra szerint működik:

A Hivatalt a megyei közgyűlés elnöke **irányítja** és a hivatalvezető **vezeti**.

Hivatalvezető: Komárom-Esztergom megye főjegyzője

Helyettese: megyei aljegyző

Szervezeti egységek:

Elnöki titkárság

Főjegyzői titkárság

Területfejlesztési és Vidékfejlesztési Főosztály, mely két osztályt fog össze:

- Területfejlesztési és Területrendezési Osztály, illetve
- Vidékfejlesztési, Idegenforgalmi, Koordinációs és Környezetvédelmi Osztály

Költségvetési és Vagyongazdálkodási Osztály

KÖLTSÉGVETÉSI GAZDÁLKODÁS

A Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat gazdálkodásának alapja a mindenkori éves jóváhagyott költségvetés, ebből finanszírozza és látja el törvényben meghatározott *kötelező*, valamint a kötelező feladatai ellátását nem veszélyeztető *önként vállalt* feladatait. A megyei önkormányzat költségvetése a központi költségvetéstől elkülönül, ahhoz központi költségvetési támogatásokkal kapcsolódik.

A 2013. január 1.-től működő *feladatfinanszírozási rendszer* keretében az Országgyűlés a helyi önkormányzatok *kötelezően ellátandó* feladatainak ellátását - felhasználási kötöttséggel járó - feladatalapú támogatással biztosítja, vagy azok ellátásához támogatást biztosít.

Az *egyéb* feladatainak ellátásához felhasználási kötöttséggel járó, vagy felhasználási kötöttség nélküli támogatást nyújthat. A feladathoz kötött támogatást a megyei önkormányzat éves szinten kizárólag az ellátandó feladatainak kiadásaira fordíthatja.

Az *önként vállalt feladatok pénzügyi forrása* elsősorban a saját bevétel, illetve az előző év költségvetési maradványa lehet.

Az önkormányzat *gazdálkodásának biztonságáért* a közgyűlés, a *gazdálkodás szabályszerűségéért* az elnök a felelős.

A megyei önkormányzat hitel felvételét a jövőben sem tervezheti, a felelős, és pénzügyileg megalapozott, kockázatmentes gazdálkodás követelményeinek szellemében a következő években adósságot keletkeztető ügyletre irányuló kötelezettséget és kezességet nem tud, és nem is kíván vállalni.

A költségvetési gazdálkodás során alapvető jogszabályi követelmény, hogy a kötelezettségvállalásoknak minden esetben a jóváhagyott előirányzatokon kell alapulnia, továbbá folyamatosan biztosítani szükséges a pályázatok rendszeres figyelemmel kísérését és

a gazdasági program végrehajtásához kapcsolódó pályázati lehetőségeket szükséges kihasználni.

VAGYONGAZDÁLKODÁS

A megyei önkormányzat vagyona, feladatai megváltozásával 2012. január 1-jével jelentősen leszűkült. Törzsvagyonaiba tartoznak a kötelező önkormányzati feladatok ellátását szolgáló forgalomképtelen és korlátozottan forgalomképes vagyontárgyak, üzleti vagyonaiba tartoznak a forgalom képes vagyontárgyak. A jelenlegi vagyoni állomány kielégítő szinten biztosítja a jelenlegi feladatok ellátását, de a terület- és vidékfejlesztési feladatok alakulásával számolni kell az azok ellátásához szükséges változó tárgyi feltételek biztosításával.

Az önkormányzat vagyongazdálkodási stratégiáját a meglévő vagyon takarékos üzemeltetése, az üzembiztos vagyonszerkezet megőrzése, a kötelező feladatellátáshoz szükséges eszközök és munkakörnyezet biztosítása, továbbá kötelező feladataink ellátását célzó gyarapítása képezi. A tárgyévi vagyongazdálkodási irányelvek a mindenkori költségvetési rendeletben kerülnek meghatározásra. Az irányelvekben ki kell térni a vagyonkezelői jogok és kötelezettségek meghatározására, a feladatellátáshoz szükségessé váló eszközök beszerzéséhez szükséges költségvetési források meghatározására. A vagyongazdálkodási eljárásokban az önkormányzat vagyongazdálkodási rendelete az irányadó.

A vagyongazdálkodás során kiemelt szempontként kell kezelni az alábbiakat:

- a vagyonhasznosítás során a bevételszerzés, illetve a kiadáscsökkentés mellett szem előtt kell tartani azt, hogy ne eredményezzen vagyonfelélést,
- az önkormányzat számára vagyongyarapítást eredményező pályázati lehetőségeket ki kell használni,
- a vagyonhasznosítás bevételeit minél nagyobb arányban a vagyontárgyak megóvására, felújítására kell fordítani.

TERÜLETRENDEZÉS

A megyei területrendezési terv több tekintetben is befolyásolja – segíti a megye gazdasági fejlődését. Egyrészt a közlekedési infrastruktúrahálózatok fejlesztése terén betöltött megalapozó szerepe jelent pozitív hatást a könnyebb elérhetőség megvalósításában, másrészt

pedig a települési rendezési tervek véleményezése - összehangolása útján segíti a gazdasági területek átgondolt kijelölését, fejlesztését, szabályozását.

A hatályos megyei területrendezési terv a 2008. évi L. törvénnyel elfogadott OTrT alapján készült, és 2011. decemberében fogadta el a Közgyűlés. A 2014. január 1.-én hatályba lépett új, elnevezésében és jogszabályi felépítésében változatlan OTrT törvény sok új elemet tartalmaz mind a térségi szerkezeti tervben alkalmazandó térségi területfelhasználási kategóriák, mind pedig a térségi övezetek tekintetében. Ezért, és az időközben a települések részéről felmerült változtatási igények miatt, a Közgyűlés 126/2014. (XI.27.) számú közgyűlési határozata alapján sor kerül a megyei területrendezési terv felülvizsgálatára. Az OTrT rendelkezéseivel a megyei területrendezési tervet – a törvény jelenleg hatályos szövege szerint - 2015. december 31.-ig kell összhangba hozni, ám a jelenleg hatályos jogszabályok szerint az egyeztetési eljárás időigénye miatt a tervezés legalább 12 hónapot vesz igénybe.

A tervezési folyamat részeként kell felülvizsgálni a rendezési terv megvalósulását segítő intézkedéseket, és meghatározni azok végrehajtásának módját és ütemezését. Ezek a következők lehetnek:

- Javaslattétel jogszabály-módosításra a megye területi, településhálózati és gazdasági sajátosságainak a területrendezési tervben való érvényesíthetősége érdekében;
- Térinformatikai rendszer és adatbázis kialakítása a megyei területfejlesztési és -rendezési tervek, a településfejlesztési és rendezési tervek nyilvántartására, valamint összehangolásuk segítésére.
- Térinformatikai alkalmazás kialakítása a megyei területrendezési és fejlesztési tervekhez kapcsolódó monitoring feladatok ellátására:
 - A megye gazdasági területkínálatának, a rozsdaterületeknek és a zöldmezős fejlesztésre településrendezési tervekben már kijelölt, de fejlesztés alatt nem álló területeknek a felmérése, a telítődés ütemének és a potenciális kínálatnak figyelemmel kísérése;
 - A települések lakóterület-kínálatának nagyságrendjét, összetételét, a kiépülés ütemét vizsgáló adatállomány létrehozása és karbantartása;
- A megye sajátos térségeire (Városhálózati csomópont; Duna mente) az érintett településekkel együttműködve struktúra terv készítése és eredményeinek a településrendezési tervekbe való beépülésének követése. A terv összehangolja az

érintett térség településeinek fejlesztési és rendezési feladatait, az egyes települések ingatlan kínálatait, közlekedéshálózati és infrastrukturális fejlesztéseit.

ÖRÖKSÉGVÉDELEM

A magyarság nemzeti kulturális öröksége igen jelentős értéket képvisel európai és világviszonylatban is, amely a hagyományalapú társadalom megvalósítása szempontjából igen lényeges. Mivel az örökségi értékek elsősorban materiális természetűek és helyhez kötöttek, és mivel a térségi versenyképességnek, más néven területi tőkének a kulturális örökség az egyik legfontosabb komponense, az örökségvédelmi szempontokat elsősorban a területfejlesztésbe, a területi tervezésbe lehet és kell integrálni.

Megyénk igen gazdag épített értékekben, azonban ezt a területi tőkét még nem ismerjük és hasznosítjuk kellőképpen. Komárom-Esztergom megye műemlékeiről szólva az ország más vidékén élőknek – esetenként a helybélieknek is - csak az esztergomi bazilika, a komáromi erőd, esetleg a tatai vár jut eszükbe. Sokszínű, nemzetiségekhez is kötődő népi építészetünk, ipari műemlékeink, római kori örökségünk felfedezésre, hasznosításra vár.

A megyei önkormányzat lehetőségei:

- A helyi építészeti értékvédelemben részesülő objektumok kataszterének elkészítése.
- A helyi értékvédelem módszereinek, jó gyakorlatainak felmérése, értékelése a helyi rendeletek tükrében (HÉSZ és önálló önkormányzati értékvédelmi rendeletek)
- A települési önkormányzatok segítségével a jelenlegi helyi értékvédelmi lista aktualizálása;
- Ismeretterjesztés, figyelemfelhívás a lakosság felé.

MEGYEI ÉRTÉKTÁR

A magyar nemzeti értékek, és azokon belül a hungarikumok megőrzendő és egyedülálló értékek. Az összetartozás, az egység és a nemzeti tudat erősítése érdekében nemzetünk értékeit össze kell gyűjteni, dokumentálni, az értékvédelem alapjául szolgáló dokumentációt a szigorú nyilvántartás és kutathatóság szabályai szerint meg kell őrizni, az értékeket pedig ápolni, védelmezni és támogatni kell.

Ennek jelentőségét felismerve a jogalkotó a magyar nemzeti értékekről és a hungarikumokról szóló 2012. évi XXX. törvénnyel (a továbbiakban: Htv.) intézményesített rendszert hozott létre, és különböző szintű értéktárak felállítását szorgalmazza.

A Komárom-Esztergom Megyei Közgyűlés 44/2013. (IV. 25.) számú közgyűlési határozattal döntött a Komárom-Esztergom Megyei Értéktár létrehozásáról. A Komárom-Esztergom Megyei Értéktár Bizottság mintegy két hónappal később állt fel, amikor a közgyűlés 100/2013. (VI.28.) számú határozatával döntött a Bizottság személyi összetételéről. A 2014. évi önkormányzati választásokat követően a Bizottság is átalakult, kibővült. A Bizottság szavazati joggal rendelkező tagjai a Területfejlesztési Bizottság tagjai, kiegészülve a megyei közgyűlés elnökével és a megyei főjegyzővel.

Tanácskozási joggal meghívást kapnak a Bizottság üléseire a következő szervezetek képviselői:

- a Komárom-Esztergom Megyei Közgyűlés tagjai,
- a Nemzeti Művelődési Intézet Komárom-Esztergom Megyei Irodájának vezetője,
- a Kuny Domokos Múzeum igazgatója vagy megbízottja,
- a József Attila Megyei és Városi Könyvtár igazgatója vagy megbízottja,
- valamint az Edutus Főiskola rektora által kijelölt személy.

A Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat a Földművelésügyi Minisztérium által kiírt pályázaton részt vett, és 2014. decemberében 10 millió Ft összegre támogatási szerződést kötött a Minisztériummal. A pályázat fő célkitűzése az értéktárak megismertetése és népszerűsítése a megyei településeken, illetve a megyei értéktár gyarapítása.

Pénzügyi lehetőségeink függvényében továbbra is kiemlkező szerepet szánunk a megyei értéktár fejlesztésének, gyarapításának, népszerűsítésének, az értékek felkutatásának, bemutatásának, további népszerűsítésének, és a megyei értékek kulturális, közösségteremtő, tudatformáló, gazdasági és turisztikai hasznosításának.

TERÜLETFEJLESZTÉS

A területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény módosításával a megyei önkormányzatok legfontosabb feladata a megye fejlesztéspolitikájának kialakítása, a területrendezés, terület - és vidékfejlesztés tudatos tervezésével, koordinációjával a megye társadalmi és gazdasági fejlődésének elősegítése. Az új feladatkör magával hozta a közgyűlés bizottsági szerkezetének átalakítását, a hivatal átstrukturálását, a külső és belső kapcsolatrendszer kiszélesítését, a korábbi együttműködési megállapodások aktualizálását.

Új, a közgyűlés döntéseit megalapozó szakmai és területi intézményrendszer felállításával 2012-től megkezdődött a fejlesztéspolitikát megalapozó tervezési folyamat. 2014-ben elkészült a 2030-ig szóló megyei területfejlesztési koncepció, majd a 2014-2020 közötti időszakra szóló területfejlesztési stratégiai és operatív program.

A megyei önkormányzat – a megye adottságai és lehetőségei mérlegelése alapján - **az országon belüli jelenlegi pozíció megőrzését tekinti reális jövőképnek.** Ahhoz azonban hogy a megye a következő évtizedekben is „Stabilan az élvonalban” tudjon maradni, markáns és összehangolt lépésekre van szükség. A következő évek kiemelt feladata az új térszerkezeti erővonalak és térségi együttműködési hálózatok kiépítése a jelenleg is már versenyképes, illetve versenyképessé tehető ágazatok, térségek megerősítése érdekében, és a sokrétű alkalmazkodás feltételeinek megteremtése tekintettel a klímaváltozásra, valamint a vidéki térségek elkerülhetetlennek látszó demográfiai zsugorodására.

A megye három átfogó cél mentén kívánja szervezni a fenti feladatok megvalósítását. Az átfogó célok vállaltan területi kötődésűek, tükrözve a megye sokféleségét, egyúttal pedig elkötelezettségét a területi szemlélet markáns érvényesítése mellett:

A megye középső tengelyében egy 200 ezer fő körüli népességet elérő városhálózati csomópont kialakítása az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció által tervezett csapágyváros koncepcióval összhangban. A Tatabánya központú városhálózati csomópont, mint XXI. századi urbanizált táj, gazdasági és lakóterületi vonzerő szempontjából is a határon átnyúló makrotérség versenyképes pólusává válhat.

A Duna menti térség új minősége célkitűzés, összhangban az Európai Unió Duna Stratégiájának célkitűzéseivel, a Duna mentét újra a megye egyik stratégiai jelentőségű térségévé kívánja fejleszteni. Elrugaszkodva az elmúlt évszázad összefüggő ipari övezetének

további fenntartásához ragaszkodó stratégiáktól, a megye e térségben az Esztergomtól a nyugati megyehatárig húzódó, diverzifikált, több lábon álló társadalmi-gazdasági egységet vizionál. A zóna két meghatározó város csoportja, a Komárom-Révkomárom-Almásfüzitő-Ács város csoport és az Esztergom-Párkány-Dorog-Tát-Nyergesújfalu város csoport közötti, nagy szállítóforgalom bonyolítására kevésbé alkalmas Duna menti zónában egy Dunára szerveződő, magas presztízsű lakó- és rekreációs terület, illetve környezetbarát, kreatív kis- és mikro-vállalkozási térség kibontakozásának lehetőségét látja. Ebben a vízióban a tervezett határon átívelő közlekedési kapcsolatok [komáromi híd, esztergomi teherkomp (híd), további kompok], a három világörökség-várományos terület és a tervezett EUROVELO meghatározó tényezők.

A megyei *vidéki tájak* új egyensúlyának alapja a Kisalföld, illetve a dombvidéki tájak differenciált fejlesztése. A megye kisalföldi területeinek – jelenleg nem az értékén kezelt – rendkívül jó mezőgazdasági adottságai és a fennmaradt termelési kultúrája, valamint a térség megújuló energiatermelésben betöltött szerepe a jövőben igen jól kihasználhatók. A dombvidéki tájak népességmegtartó és jövedelemtermelő képessége csak a térség adottságaihoz igazodó, azt felértékelő dombvidéki tájgazdálkodás XXI. századi újraszerveződése mellett növelhető olyan mértékben, hogy az a jelenlegi – Európa legtöbb vidéki térségét érintő – zsugorodási trendek mérsékléséhez érdemben hozzá tudjon járulni. A „XXI. századi” magában foglalja az integrált vízgazdálkodást, a természetkímélő mezőgazdasági termelést, a megújuló erőforrások bővülő használatát, a gazdálkodók, valamint a környező városi piacok közötti szoros kooperációt.

E célkitűzések megvalósítását a 2014-2020 közötti időszakban a területi, az ágazati operatív programok és a hazai források szolgálják, melyek tervezése és a pályázatok meghirdetése a végső fázisába érkezett.

A megyei önkormányzatnak még meg kell alkotnia a megyei **Integrált Területi Programot** (ITP), amely a Terület-és Településfejlesztési Operatív Program keretében megyébe érkező mintegy 25,94 mrd Ft uniós forrás felhasználásának kereteit jelöli ki. **Az ITP tervezése és végrehajtása alapvetően befolyásolja a megyei önkormányzat és hivatala jelen gazdasági program időszakára eső tevékenységét.**

Tovább növekedik a megye felelőssége a fejlesztési kérdésekben, döntései befolyásolják az önkormányzatok gazdasági-, település-, és intézményfejlesztési mozgásterét, a TOP források vonatkozásában közvetlenül. A megyének felelőssége ugyanakkor, hogy minden eszközével

segítse a pályázati eredményességet az ágazati uniós és hazai forrásokból, hiszen a területfejlesztési program jó része csak ezek bevonásával valósulhat meg.

Az ITP tervezése során jelentkező feladatok:

- az ITP célrendszerének kijelölése a jóváhagyott megyei Területfejlesztési Konceptióval és a Stratégiai Programmal összhangban;
- az egyes intézkedésekre jutó forrás és a hozzájuk kapcsolódó eredményindikátorok meghatározása;
- a pályázatok értékeléséhez és kiválasztásához kapcsolódó területi saját kiválasztási kritériumrendszer meghatározása;
- forrás felhasználási módok kijelölése – kiemelt megyei célok, célterületek, célcsoportok prioritizálása védett keretekkel,
- megyei éves uniós fejlesztési forráskeretek és pénzügyi ütemezés meghatározása

A saját területi kiválasztási kritériumok és a forrás felhasználási módok olyan eszközök, amelyekről a megyei közgyűlés dönthet, és amelyek ez által lehetővé teszik a megye szempontjainak érvényesítését a projektkiválasztás során. Ezek a szempontok:

- a megye gazdaságának megerősítése, diverzifikálása,
- a humán erőforrás minőségének és mobilitásának fejlesztése, munkahelyteremtés, munkahelyek elérhetősége
- a területi és társadalmi kohézió erősítése
- hozzájárulás az épített és természeti környezet, táj meglévő értékeinek, erőforrásainak megőrzéséhez, fenntartható hasznosításához és hatékony működtetéséhez.

Komárom-Esztergom megyében már évtizedes hagyománya van a térségi szemlélet – a funkcionális térségek – tervekben történő érvényesítésének. Az Integrált Területi Program az első olyan eszköz, ahol a funkcionális térségi megközelítés markánsan érvényesíthető. **A megyei önkormányzat differenciáltan kíván fókuszálni a városhálózati csomóponti térség, a Duna mente és ikerváros térség fejlesztési igényeire, lehetőségeire.**

A TOP keretein belül **az önkormányzat kiemelten kívánja segíteni a falvak problémáinak kezelését, fejlesztési elképzeléseik megvalósítását.** A vidék, a helyi gazdaság megerősítéséhez kapcsolódóan az inkubátorházak, innovációs központok létrehozásának

ösztönzése, a szolgáltatások elérhetőségének javítása, a helyi termékekhez kapcsolódó infrastruktúrafejlesztésekre kíván fókuszálni. A turisztikai intézkedéseknél a vidéki térségek adottságaiból fakadóan a természeti értékekre épülő turisztikai, ökoturisztikai kínálat bővítésére, az épített örökség védelmére, hasznosítására, az ipari-bányászati múlt, a geológiai-régészeti értékekre épülő turisztikai attrakciók támogatására kíván forrásokat biztosítani. A vízelvezető rendszerek felújítása halaszthatatlan feladat. A megye domborzati viszonyaiból és a fejlesztések elmaradásából fakadóan sok azoknak a településeknek a száma, ahol számos vis maior eseményt is keletkeztetnek a nagy csapadékok. Különösen nehéz helyzetben vannak a községek, vidéki térségek kisvárosai, ahol az uniós forrással látványos eredmények érhetőek el, kisebb beruházási költséggel is. A kerékpáros fejlesztések az intézményi energetikai korszerűsítések, az egészségügyi alapellátás színvonalának javítása esetében a vidéki térségek kisvárosai és községei szintén kiemelt célterületek lesznek.

Az ITP végrehajtása során várható/ismert feladatok:

- Az értékelési rendszer kialakításában való közreműködés;
- Az évenkénti pályázati felhívások véleményezése, az ITP-vel való összhang biztosítása érdekében;
- A megyei közgyűlés elnöke révén együttdöntés a támogatásra javasolt kérelmekről,
- Az ITP megvalósulásának nyomon követése, szükség szerint módosításának előkészítése és jóváhagyása;
- Beszámolási kötelezettség a TOP Irányító Hatóságnak;
- A települési önkormányzatok projektjeinek koordinálása mentorálása. Igény esetén a projekt előkészítés, és a projektmenedzsment feladatok ellátása;

Ezek a feladatok a megyei önkormányzat testületétől és hivatalától új típusú tevékenységeket és döntés előkészítést, döntéseket igényelnek. Ki kell dolgozni és építeni az információ és adatáramlás rendszerét, amelynél központi kialakítás, iránymutatás is várható, hiszen országosan is kell figyelni és értékelni a TOP megvalósulását, eredményeit. Itt még tisztázandó a közreműködő szervezet szerepe is.

Olyan struktúrát kell működtetni (hivatalon belüli vagy hivatalon kívül/vagy részben kívül), amely alkalmas az ITP megvalósulásának nyomon követésére, szükséges módosításának, az éves forráskeretek meghatározásának előkészítésére, ugyanakkor eredményes az ITP forrásokból megvalósuló projektek gondozásában, előkészítésében és

akár lebonyolításában is, az egyéb pályázati lehetőségek figyelésében és közvetítésében. Ez a záloga az ITP eredményes végrehajtásának, és a forráselvonás megelőzésének.

A **megyei önkormányzat köteles részt venni** - a megyei jogú városon kívül - a területén található **települési önkormányzatok közfeladat fejlesztési projektjei előkészítésében és megvalósításában**, ha azt a települési önkormányzat kéri. A megyei önkormányzat aktív szerepet kíván vállalni a megye területén lévő települések önkormányzatai projektjeinek megvalósításában. Ehhez fel kell mérni a tényleges település szándékokat, igényeket. Vizsgálni szükséges a Széchenyi Programiroda és az RFÜ szerepvállalását is. A projektek előkészítése és megvalósítása sokrétű ismeretet igényel, a közbeszerzéstől a műszaki, pénzügyi, bonyolítói, műszaki ellenőri, jogi, egyéb szakmai kompetenciákig.

A megye gazdaságának és foglalkoztatásának fellendítése érdekében a **gazdaságfejlesztési, befektetés ösztönző tevékenység és az innováció ösztönzése is kiemelt fontosságú**. A megye életében meghatározó, hogy milyen mértékben és milyen sikerességgel képes a helyben tevékenykedő kis és közepes vállalkozások fejlesztéseit-, újak létrejöttét, versenyképes működését támogatni és további cégek betelepülését segíteni.

A **vidékfejlesztés vonatkozásában** a helyi termékek, termékcsomagok térségi, megyei szintű értékesítésének és piacra jutását elősegítő együttműködések kialakítása és tanácsadási programok lebonyolítása, helyi termékek fogyasztásának ösztönzése, a megyei/térségi szintű helyi termékminősítő rendszerek kialakítása is legalább ilyen fontos.

Ezek fényében meg kell vizsgálni egy esetleges megyei terület-és térségfejlesztő szervezet létrehozásának és működtetésének lehetőségét, amely koordinálná a már működő gazdaságfejlesztő szervezeteket is.

A szervezet központi és térségi telephellyel is működhetne. Lehetséges együttműködő partnerek önkormányzatok, kereskedelmi és iparkamara, agrárkamara, a vállalkozásfejlesztési alapítvány, érdekvédelmi és szakmai szövetségek, ipari parkokat működtető szervezetek, gazdaságfejlesztő szervezetek, LEADER szervezetek, a turizmust koordináló TDM szervezetek, felsőoktatási intézmények, RIÜ, RFÜ.

Döntő fontosságú mind az ITP, mind az önkormányzat területfejlesztési feladatai vonatkozásában a **partnerségi rendszer** fenntartása, illetve annak a végrehajtási feladatokhoz igazítása.

A területi tervezés során megalakult a megyei **Terület- és Vidékfejlesztési Kollégium**. A kollégium, összetételéből adódóan hosszú távon biztosíthatja a közgyűlés döntések előzetes szakmai véleményezését, az ITP megvalósításának értékelését, módosításának észrevételezését. A területi (sajátos térségi: Duna mente – ikervárosok; Bakonyalja, Városhálózati térség, Pilis-Gerecse térsége és városok) és ágazati munkacsoportjai (vidékfejlesztési, város és gazdaságfejlesztési, humán erőforrás fejlesztési, turisztikai, közlekedési, vízgazdálkodási) szintén.

A végrehajtáshoz kapcsolódóan célszerű lenne egy **monitoring bizottság felállítása** is a kollégium mellett, amely módszertani javaslatokkal és értékeléssel segítené a kollégium és azon keresztül a közgyűlés munkáját. Ennek tagjai gazdasági és önkormányzati szereplők, RFÜ, NGM, IH és a MÁK lehetne.

KD. Regionális Területfejlesztési Konzultációs Fórum

A régiót alkotó Veszprém, Fejér és Komárom-Esztergom megyék közgyűlés elnökeiből álló fórum fontos szerepet tölt be a 2014-20-as programozási időszakban az operatív programok, így a TOP végrehajtása során is, hiszen a megyei egyeztetéseken túl szükséges a megyehatáron átnyúló fejlesztési elképzelések folyamatos egyeztetése, a három megyei önkormányzat fejlesztési programjához igazítása.

A regionális területfejlesztési konzultációs fórum főbb feladatai

- a) eljár a regionális döntést, állásfoglalást, véleményezést igénylő ügyekben,
- b) összehangolja a megyei önkormányzatok döntéshozatalát,
- c) képviseli a megyei önkormányzatok egyező döntését, mint a régió álláspontját.

A fórum munkaszervezeti feladatait rotációban látják el az önkormányzatok hivatalai. A gazdasági program időtávjában kerül sorra majd a Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzati Hivatal.

Komárom-Esztergom Megyei Területfejlesztési Konzultációs Fórum

A megyei közgyűlés és Tatabánya megyei jogú város közgyűlése megyei területfejlesztési konzultációs fórumot működtetnek.

A megyei konzultációs fórum ad szervezett keretet a megyei jogú város, és a megye fejlesztési elképzeléseinek összehangolására, a programok végrehajtásának közös monitorozására, a végrehajtás során felmerülő problémák megvitatására. A munkaszervezeti feladatokat a KEM Önkormányzati Hivatal látja el.

Térségi Fejlesztési Tanácsok:

A fejlesztési tanácsok fontos szerepet töltenek be megye területfejlesztési, gazdaságfejlesztési feladatainak végrehajtásában. A megyei önkormányzatnak – azon túl, hogy tagja fejlesztési tanácsnak, – a területfejlesztésről és a területrendezésről szóló törvényben nevesített feladata a térségi fejlesztési tanácsok tervező, döntés-előkészítő, fejlesztési célokat feltáró, pályázatokat megalapozó tevékenységének a segítése.

A megyei önkormányzat három térségi fejlesztési tanács munkájában vesz részt:

- *Velencei-tó és Térsége, Váli-völgy, Vértes Térségi Fejlesztési Tanács*
- *Szigetköz – Felső-Duna mente Térségi fejlesztési Tanács*
- *Dunakanyar Térségi Fejlesztési Tanács*

A megyei tervekben megfogalmazott célok, prioritások elérése érdekében a kialakult jó szakmai együttműködés folytatni, bővíteni szükséges. Törekedni kell közös fejlesztések, pályázatok előkészítésére és megvalósítására. A Velencei-tó-Vértes térségével a turisztikai és kerékpáros infrastruktúra fejlesztések területén, a Szigetközi és a Dunakanyar TFF-tel szintén a turizmus, valamint a vidékfejlesztés, a vízgazdálkodás területén számít a megye érdemi előrelépésekre.

Együttműködés felsőoktatási intézményekkel:

A terület- és vidékfejlesztési, rendezési feladatok ellátásához kapcsolódóan vizsgálandó a meglévő felsőoktatási intézményi együttműködések bővítése az alábbi területeken:

- fejlesztési tervek, programok, elemzések, kutatások készítésében való közreműködés, szaktanácsadás,
- szakmai gyakorlatok, szakdolgozati témák keretében vizsgálatok, adat-és információgyűjtés, problémafeltárások,
- rendezvények, projektek előkészítésében közreműködés, közös rendezvények,
- ösztöndíjprogramok a megyei szakemberigény figyelembevételével,

- innovációs ismeretek, tapasztalatok, gyakorlatok átadása, kutatási eredmények gyakorlati alkalmazása.

Az intézményrendszer új eleme lesz a foglalkoztatási paktum, amely helyi igényekre épít, a munkaerőpiac keresleti oldalát célozza, helyi problémákra kell, hogy reagáljon. Paktum megyei és helyi szinten is működhet, az utóbbiak nagyobb volumennel tervezettek. A paktumok 3 éves lefutásúak lesznek, finanszírozója a TOP 5.1 és 5.2 intézkedés.

A megyei paktum: összefog, összehangol, megyei modell szerinti beavatkozási logikát határoz meg, megye egészére kiterjedő célokkal és tevékenységekkel működik, valamennyi gazdasági ágazat foglalkoztatási vetülete vonatkozásában;

Helyi paktum: megyei paktummal azonos logikával, kisebb léptékben hozza létre az együttműködést. Lehet városi, várostérségi, járási, egyéb gazdaságilag összefüggő területet magában foglaló. A vízrendezéshez, zöldfelület fejlesztéshez, hulladékgazdálkodáshoz kapcsolódó foglalkoztatási paktum létrehozása is indokolt lehet. Vidéki térségben foglalkoztatási paktummal kell támogatni, hogy az új-felújított intézményekbe kerülő új alkalmazottak lehető legnagyobb arányban a helyi-kistérségi környezetben élők közül kerüljenek ki.

A paktumok tervezett tevékenysége, paktumelemek:

1. Paktum elem: a célterület foglalkoztatási – és gazdaságfejlesztés stratégiájának és munkaprogramjának elkészítése (helyzetelemzés- stratégia-munkaprogram). A foglalkoztatási partnerség (paktum) működési tapasztalatainak összegyűjtése, illetve megosztása.
2. Képzés és foglalkoztatás elem: a projekt célterületén élő, hátrányos helyzetű munkanélküliek munkaerő-piaci integrációjának és foglalkoztatásuk bővülésének elősegítése, a célcsoport képzésének támogatása, a célcsoport foglalkoztatásának támogatása. *(Gyermekellátási szolgáltatások munkavállalóinak foglalkoztatási és képzési támogatása is)*
3. Egyéb, helyi gazdaságfejlesztéshez kapcsolódó kiegészítő elem: befektetés-ösztönzéshez, ágazati gazdaságfejlesztéshez kapcsolódó tevékenységek (piacszerzési stratégia, befektetés-ösztönzési tevékenységek, fórumok, jó gyakorlatok); helyi termékhez kapcsolódó tevékenységek (stratégiaalkotás, jó gyakorlatok bemutatása, helyi termék kataszter, tanácsadás). Csak a paktumszervezetten belül látható el.

A **megyei** paktum *projektgazdája a megyei önkormányzat lehet*. Konzorciális partnerei lehetnek a megyei munkaügyi központok, gazdaság érdekképviseletek, önkormányzatok, civil szervezetek. A *projektgazda feladata a projektmenedzsment feladatok ellátása is*, amely szintén új feladatként jelentkezik az elkövetkező években. A projektszervezetet a hivatalon belül kell majd kialakítani, költségei részben elszámolhatóak lesznek.

A paktumokra vonatkozóan központi módszertan készül a Nemzetgazdasági Minisztériumban. A megyei önkormányzat ennek figyelembevételével kívánja szervezni ezt a feladatot. Lehetőség szerint támogatni kívánja a megyei ITP - ben megjelenő, a nagytérségi beágyazódásban meghatározó megyei húzóágazatok (járműipar, gépgyártás, mechatronika, mikroelektronika, megújuló energia, élelmiszeripar, agrárium) szakemberigényének kielégítését szolgáló paktumokat, a térségi gazdasági hálózathoz, helyi termékmenedzsmenthez, helyi gazdaság-szervezéshez kapcsolódó megyei szintű képzési, foglalkoztatási programokat.

A megyei paktum kialakításában meghatározó Tatabánya MJV Önkormányzatával való együttműködés, a megyeszékhelyi és a megyei paktum törekvések összehangolása.

Települési Pályázati és Fejlesztési Alap működtetése:

A megyei önkormányzat tovább kívánja működtetni a községek kisebb fejlesztéseit, a pályázatok előkészítését támogató Alapot, mely 2004 óta több mint 90 M Ft visszatérítendő támogatást nyújtott, elsősorban kistelepüléseknek. Az önkormányzatokkal egyeztetve az alap céljai és szabályzata felülvizsgálandó.

Helyi identitás erősítését célzó programok, tevékenységek:

A TOP helyi identitás erősítését szolgáló intézkedése a megyei önkormányzat számára is jelentőséggel bír. Az intézkedés eredményeképp közösségi, térségi és települési helyi identitást erősítő marketing akciók, valamint kulturális és környezeti örökség megőrzésére irányuló programok valósulhatnak meg, erősödik a civil aktivitás, az önkéntesség, a helyi identitás, valamint a településhez, térséghez való kötődés.

A jelenlegi ismeretek szerint az intézkedés keretében támogatott tevékenységek:

1. *Bűnmegelőzést, közlekedésbiztonság és közbiztonság javítását segítő intézkedések*
 - helyi bűnmegelőzési stratégiák és cselekvési tervek készítése;

- felvilágosító, társadalmi befogadás erősítése, toleranciaprogramok, drogrevenenciós programok (szemináriumok, találkozók, konferenciák, fórumok).

2. Szabadidős programok

- közösségfejlesztő programok, partnertalálkozók, szakmai és közösségi fórumok
- helyi együttműködések megalapozását és működését szolgáló felkészítés, kapcsolódó humán fejlesztések, szemléletformálás, hagyományőrzés, néprajzi oktatás, ismeretátadás ifjúsági gyakorlati programok keretében.

3. Partnerségi együttműködés

- a helyi érdekek érvényesítését és szükségletek kielégítését célzó civil szerveződések elősegítése, meglévő civil kapacitások erősítése;
- a helyi adottságok alapján, valamint a település társadalmi-gazdasági fejlődése szempontjából aktuális témákban partnerségi tervezés kezdeményezése, meghonosítása a közösség és a közhatalom összekapcsolása érdekében;
- szemináriumok, workshopok, partnertalálkozók, konferenciák, szakmai és közösségi fórumok szervezése.

4. Ösztöndíjprogram

- az egyéni kiválóság támogatása keretében megyei szintű tehetséggondozási programok támogatása, valamint megyei szintű ösztöndíjrendszerek kialakítása.

A megyei önkormányzat a 3. és 4. tevékenység csoportban kezdeményezőként, projektgazdai minőségben kíván forrásokat lekötni a partnerségi tervezés gyakorlatának elterjesztésében a 3 turisztikai tematikus térség (Duna mente, a vidéki térségek és az Által-ér mente) turisztikai programjainak, valamint a Duna mente struktúra tervének elkészítésével. Az ITP céljaihoz kapcsolódóan a megye nagytérségi beágyazódása kiemelt prioritás, ennek érdekében klaszterek, beszállítói hálózatok, innovációs hálózatok létrehozásához szükséges kapcsolatépítési programok támogatása is indokolt.

A megyei önkormányzat támogatni és segíteni kívánja a középiskolai közösségi szolgálati programok keretében a turizmushoz, a szociális ágazathoz, a hátrányos helyzetűekhez kapcsolódó programokat,

Meg kívánja vizsgálni a megyei ösztöndíjprogram működtetésének feltételeit és célterületeit.

Az ITP több területen is felveti az ösztöndíjprogramok indítását:

- Kifejezetten vidéki térségekben, amennyiben a VP és a TOP közötti lehatárolás ezt lehetővé teszi, a REL-hez kapcsolódó szervezési, helyi termékmenedzsment, helyi gazdaság-szervezési szakemberek támogatása
- térség –és településfejlesztési szakember, szociális munkás, közösségi tervezési szakemberek támogatása,
- Speciális, a vidéki térségek adottságait kihasználni képes innovatív kezdeményezések szakemberigényének kielégítését szolgáló ösztöndíjprogram (halgazdálkodás, lovasterápia, stb)
- A turizmus foglalkoztatás igényének kielégítéséhez szükséges ösztöndíj programok
- Közszolgáltatások szakember igényének kielégítéséhez szükséges ösztöndíjprogram.

Terület-és vidékfejlesztési honlap működtetése:

A megyei önkormányzat honlapjának fejlesztése során tematikus terület-és vidékfejlesztési, idegenforgalmi tartalom fejlesztése indokolt.

Egyéb feladatok:

- Pályázatfigyelés és pályázati információk közvetítése
- A megyei önkormányzat előzetesen véleményezi a megye települései településfejlesztési koncepcióját és integrált településfejlesztési stratégiáját, valamint településrendezési eszközeit a megyei területfejlesztési koncepcióhoz és programhoz való illeszkedésük érdekében.
- A kis és középvárosok saját Integrált Települési Stratégiát készítenek, amelyek kidolgozásában és végrehajtásában is fontos szerep hárul a megyei önkormányzatra.
- A TOP 7. prioritási tengelye a közösségi szinten irányított városi helyi fejlesztések, amelynek célja, hogy kísérleti jelleggel, integrált és programalapú fejlesztések megvalósítását tegye lehetővé városi szinten. Ennek során az önkormányzatok, civil szervezetek, vállalkozások, helyi lakosok együttműködésével integrált közösség fejlesztést és helyi identitástudatot elősegítő, elsődlegesen kulturális és közösségi tartalmú, a helyi gazdaságfejlesztést támogató stratégiák készülnek, amelyek alapján olyan helyi fejlesztési programok valósulnak meg, amelyek egyszerre és összehangoltan képesek a TOP, ERFA, és ESZA forrásait használni. A programok hatékony megvalósulása a stratégiai szemléletre épül, mivel a helyi városi

akciócsoportoknak (HACS-CLLD szervezeteknek) a helyi fejlesztési programok előkészítése közösségi részvételen alapuló módszertannal, integrált szemléletű fejlesztési stratégiákat kell készíteniük.

A megyei önkormányzat szerepe a városi HACS-ok létrehozásának ösztönzése, a fejlesztési stratégiák kidolgozásában, végrehajtásában segítség nyújtása, és koordinációs szerep felvállalása a helyi LEADER akciócsoportokkal, hiszen a fejlesztési stratégiákat össze kell hangolni területi szinten mind a megyei fejlesztési programmal, mind a helyi vidékfejlesztési stratégiákkal.

VIDÉKFEJLESZTÉS

A megyei önkormányzat számára vidékfejlesztési feladatokat Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 27. § (1) bekezdése állapít meg. A megyei önkormányzatok vidékfejlesztési feladatait a területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény rögzíti. Ezek a feladatok az alábbiak:

1. dönt a hatáskörébe utalt vidékfejlesztési források felhasználásáról,
2. összehangolja a vidékfejlesztési stratégiákat és akciókat a megyei, térségi, határ menti és határon átnyúló fejlesztési és területfejlesztési koncepciókkal és programokkal, valamint a megyét érintő területrendezési tervekkel,
3. egyetértési jogkört gyakorol a vidékfejlesztési stratégiák, akciók jóváhagyását megelőzően,
4. a vidékfejlesztési források felhasználásával kapcsolatban közreműködői szervezeti feladatokat lát el a regionális fejlesztési ügynökség útján,
5. elláthatja a helyi akciócsoportok, a közösségvezérelt helyi fejlesztésben érintett szervezetek munkaszervezeti feladatait
6. a helyi akciócsoportok és közösségvezérelt helyi fejlesztésben érintett szervezetek tevékenységében való részvétellel közreműködik azok tevékenységében,
7. összehangolja a helyi akciócsoportok tevékenységét a fejlesztéspolitikához és a területfejlesztéshez kapcsolódóan,
8. külön megállapodás szerint a vidékfejlesztési akciók végrehajtása során koordinációs és döntéshozatali feladatokat lát el,
9. nyomon követi és értékeli a vidékfejlesztési akciók lebonyolítását és monitoring bizottsági feladatokat lát el a programok végrehajtásához kapcsolódóan,

10. ösztönzi a települési önkormányzatok összefogását vidékfejlesztési programok kidolgozására és megvalósítására,
11. a vidékfejlesztési koordinációval kapcsolatos feladatok ellátásáról önkormányzati rendeletet alkot.

A Közép-Dunántúli Regionális Területfejlesztési Konzultációs Fórum delegáltjaként a Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat teljes jogú szavazati joggal vett részt a 2007-2013-as időszak Darányi Ignác terv, Új Magyarország Vidékfejlesztési Program Monitoring megvalósulását nyomon követő Monitoring Bizottság munkájában. A bizottsági munka során képviseli a megyei vidékfejlesztési szereplők érdekeit, lobbyzik annak érdekében, hogy többletforrások érkezhessenek többek között a megyénkben működő LEADER HACS szervezetekhez.

A Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat a Megyei Önkormányzatok Országos Szövetségének delegáltjaként részt vesz az új fejlesztési időszakra szóló Vidékfejlesztési Program tervezését végző munkacsoportok munkájában is.

A megye a területfejlesztési tervezési munkáját segítő intézményrendszerben is kiemelt szerepet szán a vidéki érdekek megjelenítésére. Mind a térségi műhelyek, mind az ágazati szakbizottságok és a Megyei Terület-és Vidékfejlesztési Kollégium munkájában is számos vidékfejlesztési szervezet kapcsolódhatott be, így a tervezés során a vidékről érkező javaslatok és vélemények megvitatására, szintetizálására, társadalmosítására illetve azok megyei fejlesztési tervezési dokumentumokba történő beépítésére is sor kerülhetett.

A megyei önkormányzat a 2014-2020-as költségvetési időszakában továbbra is részt kíván venni a vidékfejlesztési program monitoring bizottságának munkájában, hogy közvetíteni tudja a vidékfejlesztést érintő területeken működő pályázók véleményét, képviselve érdekeiket. E mellett a megyei önkormányzat fontos szerepet tulajdonít az érdekképviselői szervek, köztük az Agrárkamarával való együttműködés további erősítésének. A területfejlesztési tervek agrár-és vidékfejlesztési ágazatot érintő megalapozása érdekében nagyszabású agrár projektgyűjtés történt, közel 50 vállalkozás felkeresésével. Az agrár projektgyűjtések során felszínre került élelmiszeripari termelők és feldolgozók tevékenységének népszerűsítésére, a hagyományos és egészséges helyi termékek népszerűsítésére, az egészséges táplálkozást elősegítő szemlélet erősítésére a megye tervezi

az agrárkamarával és a LEADER Helyi Akciócsoportokkal (HACS) közösen tematikus kiadványok illetve online adatbázis elkészítését is.

A megyei önkormányzat még szorosabbra kívánja fűzni a kapcsolatot a területén működő HACS-okkal. Részt kíván venni a HACS-ok Helyi Fejlesztési Stratégiáinak (HFS) megalkotásában, segítve azok illeszkedését a vidékfejlesztést is magában foglaló megyei területfejlesztési programokhoz. A megyei önkormányzat elkötelezett abban is, hogy a megyében működő HACS-ok HFS-einek és egyéb fejlesztési stratégiáinak összehangolásában, koordinálásában is részt vegyen, annak érdekében, hogy a HACS-ok területén megvalósuló fejlesztések ne álljanak meg a HACS-ok határainál, hanem akár más HACS-ok fejlesztéseivel is illeszkedjenek, szintetizálva a hatásindikátorokat és egyfajta szinergiahatást érjenek el.

A megyei önkormányzatok vidékfejlesztési feladatai között meghatározó még a megyében előforduló falusi turizmus szervezésével, koordinációjával kapcsolatos feladatok ellátása. Ennek érdekében a megyei önkormányzat a falusi turizmus területén működő érdekképviselői szervekkel (p. Falusi és Agroturizmus Országos Szövetsége), önkormányzatokkal, LEADER HACS-okkal és a Duna –Gerecse Közhasznú Nonprofit Kft elnevezésű TDM szervezettel egyeztetve közös programok és projektek megvalósítását tervezi.

A megyei önkormányzat a 2014-2019-es időszakban az alábbi vidékfejlesztési feladatokat kívánja megvalósítani:

1. Részvétel a Vidékfejlesztési Program társadalmasításában, végrehajtásában
2. Részvétel a Vidékfejlesztési Program monitoring bizottságának munkájában
3. Részvétel a Vidékfejlesztési Programmal szorosan összefüggő Magyar Halászati Operatív Program társadalmasításában, továbbá kapcsolódó projektek felkutatásával illetve fejlesztésével annak megvalósításában is.
4. Együttműködés a vidékfejlesztés társzervezeteivel (agrárkamara, LEADER HACS-ok, Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat) folyamatos
5. Közreműködés a megyében működő LEADER szervezetek Helyi Fejlesztési stratégiájának elkészítésében, azok egymással illetve a megyei tervekhez való összehangolása érdekében
6. A megyei falusi turisztikai potenciál erősítése stratégia elkészítésével, projektek megvalósításával

7. Vidékfejlesztési szemléletformálás konferenciák, rendezvények szervezésével, kiadványok megjelentetésével.

IDEGENFORGALOM

A Közgyűlés 2009-ben fogadta el középtávú turisztikai stratégiát, amely dokumentum 2014-ig vázolja fel az ágazat jövőképet. A 2012. évi közigazgatási reform, a közigazgatás teljes átalakítása időközben azonban nagyban megváltoztatta a megyei önkormányzatok feladat és hatáskörét.. A korábbi kötelező feladatok hangsúlyosan a terület és vidékfejlesztés irányába helyeződtek át.

A megyei önkormányzat 2011 augusztusában Duna- Gerecse néven, térségi szintű Turisztikai Nonprofit Kft-t (továbbiakban: TDM) hozott létre a Tata és Környéke illetve a Komáromi Turisztikai Egyesülettel. A 2009-es turisztikai stratégiában megfogalmazott programok, valamint a törvény által a megyei önkormányzatok számára előírt kötelező feladatok, - úm. az idegenforgalom területi érdekeinek összehangolása az országos érdekekkel, azok bemutatása és propagálása, az idegenforgalom helyi fejlesztésének összehangolásával kapcsolatos szakmai munka elsősorban e TDM szervezet feladatai között teljesedik ki.

A térségi TDM szervezet vállalásai:

- mobil turistavonalak kiépítése,
- turizmus kedvezménykártya bevezetése,
- marketing tevékenység fejlesztése, hatékonyságának növelése,
- vendégéjszakák legalább 20%-os növelése,
- rendezvény infrastruktúra beszerzése, bérbeadása.

A térségi TDM szervezet az elkövetkező időszakban segítséget nyújthat a megyei naturparkok működtetéséhez, fejlesztéséhez.

Az ITP 5.3. intézkedésére épülően szükséges a megyei stratégiát felváltó térségi idegenforgalmi stratégiák kidolgozása a három turisztikai tematikus térségre (Duna mente, Által-ér, vidéki térségek).

A termék és szolgáltatásfejlesztésen túl szükséges a szolgáltatók közti együttműködések ösztönzése, a térségi és megyei szintű turisztikai kínálat szervezése, illetve mindezeknek kellően célzott és intenzív marketing tevékenységgel való megtámogatása.

Mindezek mellett fontos a térségi desztinációs szervezetek működése, újak szerveződésének ösztönzése (Esztergom térsége, Kisbér és Tatabánya térsége), hogy szervezzék és koordinálják a helyi turisztikai kínálatot, illetve kapcsolódó szolgáltatásokat, valamint ösztönözzék a turizmust segítő kulturális, szabadidős programok indítását, fejlődését. Továbbá a helyi információáramlás szervezésén túl fontos szerepük van a térségi turisztikai marketing szervezésében, összhangban a megyei szinten működő intézményrendszerrel. Szükséges a turizmusban dolgozó munkatársak továbbképzésének szervezése és megfelelő idegen nyelvismeretük elsajátításának.

KÖRNYEZETVÉDELEM

A megyei önkormányzatok számára környezetvédelmi feladatokat a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. Törvény (a továbbiakban: törvény) egyes rendelkezései állapítanak meg. A törvény alapján a megyei önkormányzat előzetes véleményt nyilvánít a települési önkormányzati környezetvédelmi programokról, kezdeményezheti azok megalkotását, állást foglal a települési önkormányzatok környezetvédelmet érintő rendeleteinek tervezetével kapcsolatban, illetve kezdeményezheti települési önkormányzati környezetvédelmi társulások létrehozását is.

Legfőbb feladata azonban a megyei környezetvédelmi program elkészítése, amelyet a törvény 46. § (2) bekezdésének a.) pontja írja elő. A törvény 48/B. § (1) bekezdése alapján a megyei környezetvédelmi program átfogó környezetvédelmi tervnek minősül. A környezetvédelmi program meghatározott időre szól és igazodik az országos (nemzeti környezetvédelmi program) terv időtávjához.

Az új EU-s költségvetési időszak eljöttével a 2014-2020 közötti időszakra vonatkozó Nemzeti Környezetvédelmi Program (a továbbiakban: NKP) elkészítése is időszerűvé vált, ami szükségessé tette az új megyei környezetvédelmi program elkészítését is. Annak érdekében, hogy az új környezetvédelmi programban megfogalmazott célok a megyei területfejlesztési tervekbe is bekerülhessenek fontos volt az új környezetvédelmi program minél gyorsabb elkészítése.

A Komárom-Esztergom megyei közgyűlés 36/2013. (II.28.) számú közgyűlési határozatával intézkedett az új, 2014-2020-as időszakra szóló környezetvédelmi programjának elkészítéséről. Az elkészült programot a megyei közgyűlés a 73/2014. (VI.26.) számú

közgyűlési határozatával fogadta el. A 2014-2020-as időszakra szóló 4. Nemzeti Környezetvédelmi programot az országgyűlés még nem fogadta el, de annak célrendszere már a megyei program készítésekor is ismert volt. Az országos program elfogadását követően azonban szükséges lesz a megyei program frissítése, hozzáigazítása.

Az új megyei környezetvédelmi program elfogadásával korán sem értek véget a környezetvédelmi feladatok. Az elkészült program 3.1-es fejezete tér ki a program megvalósításával összefüggő megyei feladatokat, amelyek az alábbiak:

- **Megyei, lakossági tájékoztatást és tervezési, településfejlesztési feladatokat támogató környezeti adatbázis felépítése**

Az új megyei környezetvédelmi program elkészültével egy környezeti adatbázis jött létre. A környezeti szempontból releváns adatok, információk együttes bemutatása az egyes környezeti elemekre kiterjedő elemzések olyan alapot szolgáltatnak, ami alkalmassá teszi a megyét az egyes települési határokon átnyúló egységes megyei környezeti szemlélet érvényesítésére. A megyei környezet- és természetvédelmi információs rendszer a környezet állapotát, állapotváltozását leíró adatok egységes nyilvántartásával, valamint a megye, a települések, egyes államigazgatási szervek, a gazdálkodók és a civil szervezetek megfelelő adatokkal történő ellátásával egy interaktív egységes környezeti adatbázist hoz létre. A területvizsgálatokra és értékelésekre is kiterjedő adatbázis a mérőhálózatokból származó és feldolgozott adatok információs rendszerbe illesztésével fontos monitoring feladatokat is elláthat. Az így létrejövő adatbázis egyedisége abban is megnyilvánul, hogy a megye sajátos adottságait is számba veszi (pl. barnamezős területek, rekultivációt igénylő anyag-nyerőhelyek, természeti táji és kultúrtáji értékek).

- **Környezeti szempontok megjelenítése a fejlesztéspolitikában**

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII törvény előírja, hogy a területi (megyei) környezetvédelmi programokban foglaltakat az adott területi szint fejlesztési koncepciójának és rendezési, valamint fejlesztéspolitikai terveinek kidolgozása, a döntéshozatal és a végrehajtás, továbbá az adott területre vonatkozó ágazati tervezés során érvényre kell juttatni. Ezért volt fontos, hogy a megyei környezetvédelmi program minél gyorsabban elkészüljön. Komárom-Esztergom megye a megyék között elsőként ismerte fel ezt, így biztosan állíthatjuk, hogy az új megyei környezetvédelmi programban nevesített környezeti célok a megyei területfejlesztési dokumentumokban, és azon keresztül az országos

tervekben is figyelembe vételre kerülnek. A programban felszínre került környezeti problémákat a megye a most készülő települési, járásközponti és integrált településfejlesztés stratégiák és egyéb területfejlesztési tervek felé is közvetíti.

- **Koordináció a programok megvalósításában résztvevők között**

Az elkészült program birtokában a megye fontos koordinációs szerepet tud vállalni a megyei környezeti helyzetének javítását szolgáló fejlesztések megvalósításában, különösen a komplex több ágazatot is érintő területeken. Tekintettel, hogy a 2014-2020-as fejlesztési időszakban a területi tervezés és fejlesztés legfőbb letéteményesei a megyék, megkerülhetetlen pozíciót tölthetnek be a megyehatáron átnyúló és a nemzetközi környezetvédelmi feladatok megvalósításánál is. A program végrehajtásához kapcsolódóan szükséges az eszköz-és intézményrendszer kialakítása és működtetése.

- **Települési szintű környezetvédelmi programok és jogszabályok véleményezése**

A környezetvédelmi törvény alapján a megye előzetesen véleményt nyilvánít a települési önkormányzati környezetvédelmi programokról, illetve kezdeményezheti azok megalkotását és állást foglal a települési önkormányzatok környezetvédelmet érintő rendeleteinek tervezetével kapcsolatban. Tekintettel, hogy az új Nemzeti Környezetvédelmi Programot hamarosan elfogadják, a közeljövőben valamennyi korábban elkészült települési környezetvédelmi programot felül kell vizsgálni, hogy azok a 2014-2020-as időszak környezeti célkitűzéseikhez igazodjanak. Fontos, hogy a megye ezeket a feladatokat már az új programjának birtokában teheti meg.

- **Környezeti szemléletformálás, környezetvédelmi PR**

2015 márciusára készült el az új megyei környezetvédelmi programot népszerűsítő 24 oldalas színes tájékoztató füzetünk, amit a települési önkormányzatok és az általunk működtetett területfejlesztési intézményrendszer szereplői mellett a környezetvédelmi szakigazgatási szerveknek és releváns megyei hatáskörű civil szervezeteknek is el kívánunk juttatni. Tervezzük továbbá nevelési célzattal egy általános iskolák részére szóló kiadvány megjelentetését is, erősítve a környezeti szemléletformálást megyénkben.

EGYHÁZI KAPCSOLATOK

A megyei önkormányzat továbbra is törekszik a kiegyensúlyozott együttműködésre a történelmi egyházakkal.

A korábbi években megrendezésre került egyházi konferenciák újra szervezése szükséges lenne. Egyrészt teret adna az aktuális témákról folytatott eszmecsereknél, másrészt felfrissítené kapcsolatunkat a megyében működő történelmi egyházakkal és felekezetekkel.

NEMZETKÖZI KAPCSOLATOK

A nemzetközi kapcsolatrendszerünk kiegyensúlyozottan, jól működik. Meglévő kapcsolataink az elmúlt években bővültek, elmélyültek és új területekre is kiterjedtek. A megállapodással alátámasztott kapcsolataink alakulását a közgyűlés évente áttekinti, meghatározva az aktuális feladatokat. A határon átnyúló együttműködés fontos területének tartjuk a több országot érintő ún. eurorégiók működését, a tartalmi elemek kibontakoztatását. (egyetlen működő eurorégió sincs már évek óta a megyében)

Partner kapcsolataink főbb területei: az oktatás, a kultúra, az idegenforgalom és a sport, de ezeket, a kapcsolatokat a gazdasági együttműködés tekintetében is mélyíteni kell (gazdasági kamarák kapcsolata kialakításának segítése, a gazdasági diplomácia lehetőségeinek fejlesztése stb.). Továbbra is hangsúlyt kívánunk helyezni a közös rendezvényekre (szervezetek találkozói, vásárokon való részvétel stb.)

Nemzetközi szervezetekben való tagságunk háttérbe szorult az utóbbi időben, az Európai Régiók Gyűlése (ARE) szervezetből költségtakarékossági okokból a tavalyi évben kiléptünk.

ETT A határon átnyúló nemzetközi kapcsolatok minél szélesebb körű és hatékony kihasználása érdekében 2011-ben Rába- Duna-Vág néven európai területi együttműködési csoportosulást (EGTC), mai elnevezéssel európai területi társulást (RDV ETT) hoztunk létre a szlovákiai Nagyszombat és Győr – Moson – Sopron megyékkel. Az ETT célja a Duna mente integrált fejlesztése, melyet különösen aktuálissá tesz a jelenleg folyó Európai Duna Stratégia program. A teljes közös magyar-szlovák Duna szakasz lefedése érdekében, a társuláshoz hamarosan csatlakozik a szlovákiai Pozsony megye és Pest megye is. Eredeti szándékunknak megfelelően szeretnénk az együttműködésbe bevonni a szlovákiai Nyitra megyét is, mint partner megyét.

Nemcsak szerkezeti átalakulások történtek a társulás életében, de elkészült az RDV ETT integrált területfejlesztési stratégiája, mely alapos kohéziós vizsgálat alapján kitér a jelenlegi 7 éves fejlesztési időszak (2014-2020) tervezett projektjeire is.

Összesen 11 programterület, projekt koncepció került megnevezésre, melyek hazai és nemzetközi forrásokból egyaránt finanszírozhatóak:

- 1., Regionális közlekedésfejlesztési platform létrehozása, határon átnyúló közösségi közlekedési együttműködés
- 2., RDV Duna-klub létrehozása
- 3., Dunabusz
- 4., Az RDV ETT globális járműipari szerepének erősítése
- 5., A szakképzési rendszerek közötti harmonizáció erősítése
- 6., Befektetői program
- 7., Határ menti információs pont
- 8., Interetnikus projekt a diákság bevonásával
- 9., Komplex munkaerő-piaci akció
- 10., Egészségügyi együttműködés e határ mentén
- 11., Régiómarketing

Integrált Területi Beruházásként pedig a Duna mente integrált fejlesztési projektje került kidolgozásra, mely az alábbi területek együttes fejlesztésével valósulhat meg:

- a Duna ökológiai állapotának megőrzése, védelme
- egységes vízgazdálkodás
- szennyező források kutatása és a szennyezések csökkentése
- helyi termék program
- agrárinnovációs klaszter
- egységes turisztikai desztinációfejlesztés
- kulturális partnerség

Az ETT 2014. évi szakmai tevékenysége arra is fókuszált, hogy felkészüljön a Kis Projekt Alap ernyőszervezetének feladataira. Az ETT vezetése aktívan bekapcsolódott a Szlovákia – Magyarország 2014-2020 Határon Átnyúló Együttműködési Program Tervezési Munkacsoportjának (Task Force) munkájába, és prezentálta az ETT felkészültségét a Kis Projekt Alap menedzsmentjével kapcsolatos szakmai feladatok elvégzésére. A nagy program keretein belül működő Kis Projekt Alap szakmai közreműködő szervezeteként az RDV ETT

maximum egy éves időtartamú és maximum 40.000 euró összköltségvetésű projektek szakmai menedzselésére készül.

NEMZETISÉGI ÖNKORMÁNYZATOK

Részben törvényből adódó feladatunk is a 2014. októberében megalakult 3 területi (megyei) nemzetiségi önkormányzat munkájának segítése és a testületi működés feltételeinek a biztosítása. A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény értelmében a megyei önkormányzat megállapodás alapján biztosítja három megyei nemzetiségi önkormányzat működési feltételeit, továbbá gondoskodik a működéssel kapcsolatos végrehajtási feladatok ellátásáról.

A nemzetiségekkel történő együttműködésnek megvannak a már hagyományos formái, mint a Komárom-Esztergom Megyei Nemzetiségi Gyermektalálkozó, a Komárom-Esztergom Megyei Nemzetiségi Találkozó felnőtt együttesek számára és a Nemzetiségek Napja, mely rendezvényeknek a megszervezését továbbra is fontosnak tartjuk.

Vályi István díj 2011 februárjában a Komárom-Esztergom Megyei Közgyűlés az Esztergom-Budapest Főegyházmegye roma pasztorációval foglalkozó segédpüspökének kezdeményezésére díjat alapított, melyet a megyénkből származó Vályi Istvánról neveztünk el. A díjat minden évben továbbra is odaítéljük a cigányság felzárkóztatásáért kiemelkedő tevékenységet folytató személyeknek és szervezeteknek az alapítókkal és más, javaslatot tévő civil szervezetekkel együtt.

SPORT

Az egészséges életmód nélkülözhetetlen feltétele a sport, annak anyagi támogatása, a lehetőségek feltárása és szélesítése. A versenysporton kívül a diáksportra, illetve az emberek mindennapjait kísérő hasznos kikapcsolódásra, a szabadidősportra is figyelemmel vagyunk. Igyekszünk kielégíteni azokat az igényeket, amelyeket a testmozgásra vágyók, a sport iránt elkötelezettek jeleznek.

Sportszervezési feladataink körében anyagilag is segítjük a területünkön tevékenykedő sportszövetségek (KEM SZÖSZ, KEM DSE és a sportági szakszövetségek) működését, programjaik megvalósítását. Lehetőségeinkhez mérten részt veszünk a nemzetközi sportkapcsolatokban, közreműködünk a sport népszerűsítésében.

ZÁRSZÓ

A Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat a jövőben is Magyarország, és szűkebb hazánk, Komárom-Esztergom megye polgárainak érdekeit kívánja szolgálni a jelen Gazdasági és Fejlesztési Programban meghatározott feladatainak végrehajtása során.